

Certificeringschema: Veiligheidscommunicatie

Nummer	Datum	Titel	Goedgekeurd vz WK Persoonscertificering	Pag.
3.0	20-11-2018	Certificeringschema Veiligheidscommunicatie		1/11

Inhoud

Versiebeheer		2
1	De taak	3
2	Het certificaat	4
2.1	Algemeen	4
2.2	De scope	4
2.3	Toelatingsvoorwaarden voor het initieel certificeringstraject	4
2.4	Verstrekking van het certificaat	5
2.5	Geldigheid van het certificaat	5
3	Vakbekwaamheidseisen	6
4	Beoordeling van de vakbekwaamheid en norm voor slagen	9
4.1	Beschrijving van de initiële toetsing	9
4.2	Beschrijving van de hertoetsing	10

Versiebeheer

Nummer	Datum	Aard van de wijziging	Gewijzigd door	Goedgekeurd door
1.1	04-03-2011	<ul style="list-style-type: none"> Aanpassen aan sjabloon Opnemen opmerkingen WkPsc 10-02-2011 	Aboe Marasabessy	
1.2	16-10-2012	Diverse aanpassingen i.v.m. afstemmen op schema vrvv en daarmee TSI	Aboe Marasabessy	
2.0	01-03-2018	Beperking geldigheidsduur certificaat tot 3 jaar.	Frank Nobel	
2.1	01-05-2018	Aanpassing nav gewijzigde berichtenstructuur	Frank Nobel	
2.2	15-10-2018	Aanpassingen tgv verplichting voor LLV en BBD per 1-5-2019	Frank Nobel	
2.3	06-11-2018	Aanvullingen LLV-BBD, Berichtenstructuur, Geldigheid certificaat	Frank Nobel	
3.0	20-11-2018	Verwerking opmerkingen klankbordgroep	Frank Nobel	

Nummer	Datum	Titel	Goedgekeurd vz WK Persoonscertificering	Pag.
3.0	20-11-2018	Certificeringsschema Veiligheidscommunicatie		2/11

1 De taak

In het railverkeerssysteem vindt communicatie plaats tussen veiligheidsfunctionarissen "buiten" en de treindienstleider en/of de bedieningsdeskundige van het Operationeel bestuurscentrum Infra (BD OBI). Ook worden veiligheidsgesprekken gevoerd tussen LWB en LLV, LWB en BBD, LLV en BBD v.v. Voorbeelden zijn onder meer: het aanvragen van een rijweg bij de treindienstleider (trdl), het gereedmelden van de werkzaamheden bij de treindienstleider door de leider werkplekbeveiliging, communicatie over de rijweg van een werktrein tussen LWB en BBD, vrij en onbelemmerd opleveren van een werklocatie door een LLV aan de LWB etc.

Als deze communicatie betekenis heeft voor de arbeidsveiligheid van de medewerkers en/of de spoorwegveiligheid (veiligheid van het treinverkeer en rangeer- /werktreinbewegingen) dan noemen we dat veiligheidscommunicatie. De verstuurd en ontvangen berichten noemen we in dat geval veiligheidsberichten.

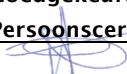
Het kunnen voeren van veiligheidscommunicatie is voor de persoonlijke en spoorwegveiligheid van zeer groot belang. Personeel dat betrokken is bij de veiligheidscommunicatie moet daarom beschikken over het certificaat "veiligheidscommunicatie". Het certificaat is verplicht voor de treindienstleider en de Bd OBI en de functionarissen die veiligheidsberichten en operationele communicatie met risico's voor de veiligheid moeten voeren met deze functionarissen.

De verplichting voor de veiligheidstaken in het werkveld van railAlert is vastgesteld door de werkkamer Persoonscertificering van railAlert. In de certificeringschema's voor taken waarvoor de verplichting geldt wordt verwezen naar dit certificeringschema.

De vakbekwaamheidseisen zijn onder andere gebaseerd op de "Technische specificaties inzake interoperabiliteit van het subsysteem exploitatie en beheer treinverkeer van het conventionele trans-Europese spoorwegsysteem"(2011/314/EU), L144/1 d.d.12 mei 2011, aanhangsel C van de bijlage, hierna genoemd de TSI en de Operationele Voorwaarden betreffende de onderlinge communicatie van veiligheidsberichten tussen bestuurders en treindienstleider zoals vastgesteld door ProRail.

Gesprekken tussen de treindienstleider en de Leider Werkplekbeveiliging over aanvang- en beëindigen van werkzaamheden moeten verlopen volgens de zgn. berichtenstructuur. Deze is te vinden op de website van railAlert.

De inhoud van de veiligheidscommunicatie varieert per taak/functie. De vragen en opdrachten bij de toetsing van de vakbekwaamheidseisen zijn gebaseerd op de werksituatie van de taken die de kandidaat uitvoert. Dit is gedaan om de toets herkenbaar te maken voor de medewerkers.

Nummer	Datum	Titel	Goedgekeurd vz WK Persoonscertificering	Pag.
3.0	20-11-2018	Certificeringschema Veiligheidscommunicatie		3/11

2 Het certificaat

2.1 Algemeen

In het Normenkader Veilig Werken en het op de veiligheidstaak van toepassing zijnde Voorschrift Veilig Werken is opgenomen dat personen, voor het mogen uitvoeren van een veiligheidstaak, gecertificeerd moeten zijn en moeten beschikken over een geldig certificaat van railAlert voor de betreffende taak.

Dit schema betreft de certificering van de deeltaak Veiligheidscommunicatie en is verbindend voor alle betrokkenen.

Het certificaat geeft aan dat de medewerker -op het moment van de toetsing- heeft aangetoond dat hij voldoet aan de vakbekwaamheidseisen zoals beschreven in hoofdstuk 3 van dit certificeringschema. De vereiste kennis wordt getoetst door Stichting railAlert.

De werkgever moet, voordat hij de medewerker inzet in de betreffende taak, vaststellen of de kandidaat voldoet aan alle overige eisen voor de inzetbaarheid.

In dit document wordt Stichting railAlert verder aangeduid met railAlert.

2.2 De scope

- Het certificaat richt zich op het toepassen van de regels voor het proces van de veiligheidscommunicatie van het (buiten)personeel met de treindienstleider, en veiligheidspersoneel onderling.
- De inhoudelijke aspecten van veiligheidsberichten, zoals de te hanteren procedures bij calamiteiten en dergelijke, maken geen onderdeel uit van de vakbekwaamheidseisen. Veiligheidsprotocollen maken onderdeel uit van de vakbekwaamheidseisen van de toets voor functievaardigheden (zie de certificatieschema's van de betreffende veiligheidsfuncties).

2.3 Toelatingsvoorwaarden voor het initieel certificeringstraject

Het initiële certificeringstraject is het traject dat tot doel heeft om voor de eerste keer het betreffende certificaat te behalen. Indien een certificaat verlopen is geldt het initiële traject.

RailAlert stelt toelatingsvoorwaarden aan personen die wensen deel te nemen aan een toets ter beoordeling van de vakbekwaamheid.

Voor toelating tot het (initieel) certificeringstraject gelden de volgende voorwaarden:

- de kandidaat moet minimaal beschikken over het niveau B1 zoals gedefinieerd door de CEF en de ongeveer gelijke taaleis in de Europese Richtlijn 2007/59/EG bijlage VI en de TSI Operations (niveau 3);

Nummer	Datum	Titel	Goedgekeurd vz WK Persoonscertificering	Pag.
3.0	20-11-2018	Certificeringschema Veiligheidscommunicatie		4/11

de kandidaat communiceert duidelijk; zonder dialect of accent dat de verstaanbaarheid negatief beïnvloedt

De werkgever is verantwoordelijk voor het beoordelen van deze toelatingsvoorwaarden. Het Bureau Toetsing en Certificering (BTC) controleert vooraf, in opdracht van railAlert, of aan de toelatingsvoorwaarden is voldaan.

2.4 Verstrekking van het certificaat

Het certificaat wordt verstrekt nadat alle geldige toetsen met voldoende resultaat zijn afgelegd en een positieve praktijkbeoordeling van de gecertificeerde praktijkbeoordelaar door BTC is ontvangen. In alle gevallen van hertoetsing wordt een nieuw certificaat verstrekt.

2.5 Geldigheid van het certificaat

De geldigheid van het certificaat veiligheidscommunicatie is opgenomen in het document "geldigheidsduur van certificaten, medische en psychologische keuringen" van railAlert (zie website railAlert).

Het certificaat is alleen geldig als de bezitter:

- werkzaam is in één van de functies waarvoor het certificaat verplicht is gesteld.

Is het certificaat veiligheidscommunicatie behaald, dan is dit geldig voor alle uitvoerende taken, waarvoor het verplicht is een certificaat veiligheidscommunicatie te hebben als voorwaarde om de taak uit te mogen oefenen. Uitgangspunt is dat de simulatietoets wordt afgenomen behorende bij de hiërarchisch hoogste taak in de veiligheidsketen.

In hiërarchie: LWB – LLV - BBD

Bij vervallen van het certificaat veiligheidscommunicatie vervalt tevens de mogelijkheid taken uit te voeren, waarbij het certificaat veiligheidscommunicatie een voorwaarde is om die taken uit te voeren.

Het certificaat blijft geldig onder de voorwaarden die zijn opgenomen in het "Reglement voor de beoordeling van de vakbekwaamheid" van railAlert (zie website railAlert).

Het certificaat Veiligheidscommunicatie vervalt als de werkgever constateert dat de certificaathouder niet meer voldoet aan de eisen die gelden voor het gebruik van de regels die gelden voor veiligheidscommunicatie. De werkgever meldt dit schriftelijk bij railAlert.

Als het certificaat om een van deze redenen is vervallen en het bedrijf wenst dat het certificaat opnieuw zijn geldigheid verkrijgt zorgt het bedrijf voor een aanvullende instructie en een aantoonbare praktijkbeoordeling door een gecertificeerde praktijkbeoordelaar.

De werkgever meldt dit schriftelijk bij BTC met toevoeging van de ingevulde praktijkbeoordeling.

De werkgever maakt hiervan melding in het personeelsdossier. Met deze aantekening is het certificaat opnieuw geldig tot de vervaldatum van het eerder afgegeven certificaat.

Nummer	Datum	Titel	Goedgekeurd vz WK Persoonscertificering	Pag.
3.0	20-11-2018	Certificeringschema Veiligheidscommunicatie		5/11

3 Vakbekwaamheidseisen

Om voor een certificaat in aanmerking te komen moet worden vastgesteld dat de medewerker voldoet aan onderstaande beoordelingscriteria.

De wijze van toetsen is met een lettercode aangegeven. De betekenis van de codes is:

PT een praktijktoets (simulatie)

PB een praktijkbeoordeling:

In hoofdstuk 4 is de methode van toetsing uitvoeriger beschreven.

3.1.	De medewerker kan de veiligheidscommunicatie voeren conform de door de infrabeheerder vastgestelde procedures en de TSI Exploitatie en Beheer en met de in gebruik zijnde communicatieapparatuur.	Wijze van toetsen
Criteria	Hanteert;	PT
3.1.1.	<ul style="list-style-type: none">de standaard terminologie voor veiligheidscommunicatie (dienstuitdrukkingen)de standaard berichtenstructuur voor:<ul style="list-style-type: none">regels voor de start van een gesprek en identificatie;regels voor schriftelijk aanwijzingen en gesproken berichten;spoorwegtermen voor zover relevant voor de normale veiligheidscommunicatie en de communicatie over bijzondere voorvallen.	
3.1.2	Hanteert het NATO alfabet bij het spellen van woorden en aangeven van letters bij een aanduiding. Hanteert de regels voor het spellen van woorden, cijfers, tijd, snelheid en data.	PT
3.1.3	De veiligheidscommunicatie is effectief (verstaanbaar, nauwkeurig, begrijpelijk) in normale maar ook in stressvolle/drukke situaties en situaties waarbij communicatie anderszins onder druk staat (slecht weer, sterk omgevingsgeluid, incidenten, verstoringen en calamiteiten).	PT/PB
3.1.4	De medewerker: <ul style="list-style-type: none">luistert of er een gesprek gaande is voordat hij gaat spreken (behalve bij een noodbericht);laat de ander uitspreken;vermijdt ontkenningen;spreekt bondig en zakelijk;stelt controlevragen.	PT

Nummer	Datum	Titel	Goedgekeurd vz WK Persoonscertificering	Pag.
3.0	20-11-2018	Certificeringsschema Veiligheidscommunicatie		6/11

3.2	De medewerker kan teksten van veiligheidsberichten die hij ontvangt begrijpen en kan, mede op basis van zijn kennis van de veiligheidsprocedures, deze vertalen in te nemen acties.	Wijze van toetsen
Criteria	Toont aan de instructies en de daarin gehanteerde dienstuitdrukkingen begrepen te hebben.	PT
3.2.1		
3.2.2	Kan aangeven wat de contactpersoon van hem als actie verwacht en kan correct reageren op gestelde vragen.	PT
3.2.3	Reageert correct en adequaat op gestelde vragen.	PT

3.3	De medewerker kan opdrachten en gespreksgegevens ten behoeve van zijn werk zonder fouten vastleggen (op papier of digitaal) met de bij de bedrijven in gebruik zijnde apparatuur (handheld terminals e.d.) en/of de infrabeheerder verplicht gestelde modellen (berichten en formulieren).	Wijze van toetsen
Criteria	Toont aan dat hij de afspraken en opdrachten goed kan vastleggen.	PB
3.3.1		

3.4.	De medewerker is zich bewust van het belang van zorgvuldige veiligheidscommunicatie en kent de risico's van onzorgvuldige communicatie. Hij vertaalt dat in het consequent toepassen van de regels.	Wijze van toetsen
Criteria	Kan de gevolgen van onzorgvuldige communicatie weergeven/beschrijven.	PB
3.4.1.		
3.4.2	Past consequent de regels voor de veiligheidscommunicatie zorgvuldig en correct toe.	PB
3.4.3	Houdt zich aan de regels voor de veiligheidscommunicatie ook als dat niet gebeurt door zijn gesprekspartners en collega's.	PB
3.4.4	Houdt zich aan de regels ook al leidt dat tot negatieve en afkeurende opmerkingen van collega's.	PB
3.4.5	Spreekt zijn gesprekspartner effectief aan als die niet de juiste regels voor veiligheidscommunicatie hanteert. Effectief wil zeggen dat de aangesprokene zijn gedrag aanpast.	PB/PT

Nummer	Datum	Titel	Goedgekeurd vz WK Persoonscertificering	Pag.
3.0	20-11-2018	Certificeringsschema Veiligheidscommunicatie		7/11

3.5.	De medewerker kan op heldere en begrijpelijk wijze aanwijzingen en instructies geven aan personeel waarmee hij in de veiligheidsketen samen werkt.	Wijze van toetsen
Criteria 3.5.1.	De instructies zijn: <ul style="list-style-type: none"> • kort en zakelijk; • logisch qua opbouw. 	PB
3.5.2	Het personeel dat de instructies heeft gekregen begrijpt de instructies.	PB

Nummer	Datum	Titel	Goedgekeurd vz WK Persoonscertificering	Pag.
3.0	20-11-2018	Certificeringschema Veiligheidscommunicatie		8/11

4 Beoordeling van de vakbekwaamheid en norm voor slagen

Hierbij zijn van toepassing:

- het 'Reglement voor de beoordeling van de vakbekwaamheid';
- het 'Reglement Bezwaar en Beroep Persooncertificering';
- de 'Klachtenregeling'.

Het reglement 'geldigheid van toetsen, certificaten, medische en psychologische keuringen'

4.1 Beschrijving van de initiële toetsing

Zoals aangegeven in de toelatingsvoorwaarden onder punt 2.3. is het beschikken over kennis van specifieke terminologie en kennis van de te volgen procedure een toelatingsvoorwaarde en zal een kandidaat die deze kennis niet heeft, niet slagen voor de simulatietoets.

De beoordeling van de vakbekwaamheid bestaat uit:

- een simulatietoets en
- een praktijkbeoordeling.

4.1.1. Wijze van beoordelen

De simulatietoets

Er worden twee tot drie casussen gespeeld. De casussen worden afgenomen door beoordelaars van railAlert. De simulatietoets is gericht op de vakbekwaamheidseisen 3.1, 3.2 en criterium 3. 4.5. De casussen worden op een geluidsdrager opgenomen. De beoordelaar kan, als hij dat nodig vindt, die bandopnamen in een later stadium gebruiken voor zijn definitieve oordeel.

De simulatietoets kan eventueel plaatsvinden na de beoordeling van de vakbekwaamheid voor de technische aspecten van de taken.

De simulatietoets vindt plaats in Amersfoort bij BTC. De simulatietoets kan desgewenst plaatsvinden op de werkplek of aansluitend aan de opleiding op de opleidingslocatie.

4.1.2. Praktijkbeoordeling door een gecertificeerde beoordelaar van de werkgever

De praktijkbeoordeling is een beoordeling van de vakbekwaamheid gebaseerd op het observeren en controleren van de kandidaat tijdens de leer-/werkperiode van maximaal 6 maanden. De praktijkbeoordeling wordt door een door railAlert gecertificeerde praktijkbeoordelaar uitgevoerd aan de hand van een beoordelingslijst van railAlert. De beoordelingslijst is te downloaden van de website van railAlert. De kandidaat mag zijn taak, tijdens de leer-werkperiode voor een periode van maximaal 6 maanden, uitvoeren onder direct toezicht en begeleiding van een voor de veiligheidstaak gecertificeerde en ervaren collega. De kandidaat moet hiertoe aantoonbaar beschikken over een bewijs van slagen voor de toets(-en)

Nummer	Datum	Titel	Goedgekeurd vz WK Persooncertificering	Pag.
3.0	20-11-2018	Certificeringsschema Veiligheidscommunicatie		9/11

4.1.3 Norm voor slagen voor de initiële toetsing

De kandidaat is geslaagd indien:

- bij de simulatietoets alle casussen als voldoende worden beoordeeld.
De kandidaat mag geen fouten maken waardoor er als direct gevolg gevaar kan ontstaan voor de spoorwegveiligheid of aanrijdgevaar.
Dat zijn fouten m.b.t:
 - het aangeven van de locatie van infra-objecten zoals wissels en sporen en
 - tijdsaanduidingen en de nummers van wissels, sporen en nummers van formulieren.Een fout op één van deze aspecten leidt tot een onvoldoende.

Als een kandidaat een beoordelingscriterium onvoldoende of verkeerd uitvoert kan de spelleider besluiten hetzelfde aspect opnieuw te laten toetsen. Maakt de kandidaat de fout in de tweede situatie niet opnieuw dan wordt het beoordelingscriterium als voldoende beoordeeld.

Als een kandidaat zelf een fout herstelt wordt het criterium als voldoende beoordeeld.

De kandidaat mag een tweetal fouten maken in het spellen met behulp van het NATO alfabet in situaties waarin dat niet leidt tot gevaarlijke situatie. Dat is bijvoorbeeld het geval bij het spellen van namen van personen.

- bij de praktijkbeoordeling alle te beoordelen aspecten minimaal als voldoende worden beoordeeld.

4.2 Beschrijving van de hertoetsing

4.2.1 Beoordeling vakbekwaamheid

De beoordeling van de vakbekwaamheid bestaat uit:

- Een simulatietoets en
- Een praktijkbeoordeling

De praktijkbeoordeling is een beoordeling van de vakbekwaamheid gebaseerd op het observeren en controleren van de kandidaat. De praktijkbeoordeling wordt door een door railAlert gecertificeerde praktijkbeoordelaar uitgevoerd aan de hand van een beoordelingsstaat van railAlert. De beoordelingsstaat is te downloaden van de website van railAlert.

4.2.2 Norm voor slagen voor de hertoetsing

De kandidaat is geslaagd indien:

- De simulatietoets met goed gevolg is afgelegd
- hij voor de praktijkbeoordeling alle taken voldoende kan uitvoeren.

Voert hij een taak niet goed uit, dan wijst de praktijkbeoordelaar hem daarop en wordt een afspraak gemaakt om die taak nogmaals uit te voeren totdat de kandidaat alle taken

Nummer	Datum	Titel	Goedgekeurd vz WK Persoonscertificering	Pag.
3.0	20-11-2018	Certificeringschema Veiligheidscommunicatie		10/11

voldoende kan uitvoeren.

Het formulier praktijkbeoordeling biedt de mogelijkheid deze afspraak vast te leggen. De praktijkbeoordelaar stuurt het ondertekende voorblad van de beoordeling naar BTC.

Nummer	Datum	Titel	Goedgekeurd vz WK Persoonscertificering	Pag.
3.0	20-11-2018	Certificeringschema Veiligheidscommunicatie		11/11